

Indukcja metematyczna

1.1 Indukcja matematyczna

Indukcję matematyczną stosujemy w celu dowiedzenia , iż pewna własność W zachodzi dla wszystkich liczb naturalnych nie mniejszych niż pewna liczba $n_0 \in \mathbb{N}$. Metoda dowodzenia opiera się na tzw. zasadzie indukcji zupełnej.

1.2 Zasada indukcji zupełnej

Przyporządkujemy każdej liczbie naturalnej n twierdzenie $W(n)$.Wtedy:

Założenie indukcyjne : $W(k) \quad k \in \mathbb{N}$

Teza indukcyjna: $W(k+1) \quad k \in \mathbb{N}$

- 1) sprawdzamy czy $W(n_0)$ jest prawdziwe
- 2) jeżeli $W(k)$ jest prawdziwe , to $W(k+1)$ jest też prawdziwe dla każdego

$k \in \mathbb{N}$ takiego, że $k \geq n_0$ wynika prawdziwość $W(n)$ dla wszystkich $n = n_0,$

$n_0+ 1, n_0+ 2, \dots$

1.3 Własność indukcji matematycznej:

z indukcji możemy korzystać podczas formułowania pewnych definicji. Definicja taka nazywana jest definicją indukcyjną (rekurencyjną) , składa się z dwóch części:

- definicji dla $n = 1$
- definicji dla $n > 1$ za pomocą symbolu $n - 1$

np. Wzór na sumę ciągu geometrycznego

$$1.S_1 = a_1 \quad 2.S_n = S_{n-1} + a_n \quad \text{dla każdego } n > 1 .$$

1.4 Przykład 1 udowodnić nierówność Bernoulliego:

$$1+xn \geq 1+nx \text{ dla } x \geq -1$$

1. Sprawdzamy prawdziwość tezy T_n dla $n=1$. Mamy : $1+x \geq 1+x$ czyli ok.
2. Sprawdzamy prawdziwość implikacji $T_n \rightarrow T_{n+1}$. .Zatem udowadniamy ,że :

$$1+xn+1 \geq 1+(n+1)x,$$

ponieważ

$$1+xn+1 = x+1x+1n \geq 1+nx+1+x =$$

widać więc ,że zachodzi implikacja:

$$1+xn \geq 1+nx \rightarrow 1+xn+1 \geq 1+(n+1)x$$

Z zasady indukcji zupełnej otrzymaliśmy, że teza T_n jest prawdziwa dla $\forall n \in \mathbf{N}$.

1.5 Przykład 2 wykazać, że:

dla dowolnego $n \in \mathbf{N}$, $n \geq 2$ liczba w postaci $n^7 - n$ jest podzielna przez 7.

1. Sprawdzamy dla $n=2$:

$$2^7 - 2 = 126 = 18 \times 7$$

czyli ok.

2. Udowadniamy ,że istnieją takie $l \in \mathbf{N}$, że:

$$(Z) \quad n^7 - n = 7l \quad ,$$

następnie pokazujemy, że dla $n=n+1$ istnieją takie $k \in \mathbf{N}$, że :

$$\begin{aligned}
(T) \quad & 7k=(n+1)^7-(n+1) \\
& 7k=(n+1)^7-n-1 \\
& 7k=n^7+7n^6+21n^5+35n^4+35n^3+21n^2+7n+1-n-1 \\
& 7k=(n^7+n)+7(n^6+3n^5+5n^4+5n^3+3n^2+n) \\
& \quad \quad \quad 7k=7(l+n^6+3n^5+5n^4+5n^3+3n^2+n)
\end{aligned}$$

Zatem implikacja **Z T** jest prawdziwa , gdyż z założenia wynika $n^7-n = 7l$.

Wniosek: dla $\forall n \in \mathbf{N}$ liczba w postaci $n^7 - n$ jest podzielna przez 7 .

1.5 Przykład 3 wykazać, że:

dla $\forall n \in \mathbf{N}$ $\cos x$ jest podzielny przez $\sin 2nx$.

1. Sprawdzamy dla: $n=1$:

$\cos x | \sin 2x$ Ponieważ $\sin 2x=2\sin x \cos x$ więc prawdą jest, że $\cos x | \sin 2x$

czyli ok.

2. Udowadniamy ,że istnieją takie $n=k, k \in \mathbf{N}$,że:

$$(Z) \quad \cos x | \sin 2kx$$

następnie pokazujemy, że dla $n=k+1, k \in \mathbf{N}$ prawdziwe jest ,że :

$$(T) \quad \cos x | \sin 2(k+1)x$$

Ponieważ:

$$\sin 2k+1x = \sin 2kx \cos 2x + \cos 2kx \sin 2x,$$

więc na podstawie założenia

$$\cos x | \sin 2(k+1)x.$$

Zatem prawdziwa jest implikacja **Z T**

Wniosek: dla $\forall n \in \mathbf{N}$ $\cos x | \sin 2nx$

Opracowanie Joanna Duda